

Sběratelé na Asterionu

Zdeněk Beneš

„Někdy nestačí jen pohled, někdy musíte onu věc mít. Skutečně vlastnit, myslím. Držet ji v rukou, hladit její povrch a vědět, že jediným jejím právoplatným majitelem jste vy!“

Jako malí jste určitě něco sbírali. Malé barevné kamínky, knoflíky, ptačí pířka, lisované části květin. Některé lidi (a ano, ovšem, stejnou měrou i příslušníky jiných ras) však tato vášeň neopustí ani v dospělém věku, kdy jsou konfrontováni s celou řadou existenčních problémů, ale i běžných nudných starostí. Jejich koníček z dětství se jim pak stane únikem, tajnou záležitostí, předmětem jejich snů a tužeb. Čím víc jejich sbírka narůstá, tím silněji si uvědomují, kolik jim toho ještě uniká a tím spíš chtějí ještě víc.

Mnoho lidí sbírá věci jejich oku libé, aniž si uvědomují, že jsou sběrateli. Skuteční sběratelé jsou ale podstatně sofistikovanější. Vědí přesně, co chtějí, mají většinou hluboké znalosti o předmětu své sběratelské vášně a vytvářejí si okruh sobě spřízněných, s jejichž pomocí mohou získávat další exempláře do své sbírky.

Můžete sbírat zdánlivě obyčejné věci a stejně budete mít z každého nového přírůstku velikou radost. Někdo se spokojí s kolekcí levných různobarevných prstýnků ze skla, vyráběných minkorským vetešníkem, jiný si libuje ve sbírání exotických zbraní z celého Asterionu. Pole působnosti a jeho šíře jsou stejně nekonečné jako lidská fantazie (okořeněná skřítčí vynalézavostí). Cílem každého sběratele je získat ucelenou kolekci, ale je nad slunce jasné, že pokud by se mu to někdy skutečně podařilo, jeho život by v tu chvíli ztratil pevný bod. Je to totiž sbírání samotné, co jej tak vzrušuje, a každý nový přírůstek je pouze malým vítězstvím předcházejícím ty další, zase o trochu větší.

„Možná Vás již ta recepce nudí, vážený pane, nemám pravdu? Počkejte, něco Vám ukáži, je to v mé soukromé galerii nahoře... Obrazy Slepé malířky. Znáte ji? Sama Mirtal vede její ruku! Je velmi těžké získat její díla, zvláště poslední dobou získávají dost na ceně a většina jich stále spočívá v chrámu Múzy při Bardské akademii v Albireu.

Ano, tenhle kousek je skutečně skvělý, vidíte? Víte, moc rád bych získal nový obraz, jmenuje se Rozbouřené moře, ovšem jeho cena je poněkud... no...“

Z hostiny ve Zlaté čtvrti

Mnoho sběratelů se specializuje na shromažďování uměleckých předmětů, nejčastěji děl konkrétních umělců, nebo naopak předmětů specifických kvalit (kupříkladu obrazy aktů, apod.). Zde je nutné, zvláště na Taře, klást hranici mezi sbíráním současného umění a předmětů historické hodnoty. Mezi prvně zmíněné patří většinou umělci tvořící pod záštitou šlechty či bohatých kupců nebo přímo svatostáneků Múzy. Těch na volné noze je v dnešních časech minimum. Do druhé skupiny spadají umělecké předměty především z dob Devíti knížectví či Eldebranské říše. Nejtypičtějším příkladem jsou Riamovy sbírky přestěhované v nedávné době z Albirea do Minkoru nebo část sbírek Albirejské univerzity. Významnou institucí shromažďující umělecké předměty od různých autorů jsou rovněž chrámy Múzy. Zmiňme i jednoho z nejtalentovanějších zlodějů současnosti Rebenice, jenž svoji sběratelskou vášeň (unikátní jantarové sošky vyrobené vznešenými elfy) v rámci zachování bezpečnosti vlastní i své rodiny udržuje v tajnosti.

Nejmocnějšími z uměleckých předmětů jsou však legendární díla dnes již zesnulého drakočlověka Turgula Hnědého, z nichž jen některá, jež byste spočítali na prstech jedné ruky, se nacházejí v soukromých sbírkách těch nejzámožnějších sběratelů. Tento rozporuplný drakočlověk byl nadán nevšedním talentem. Psal knihy (zvláště o architektuře, historii a

filosofii), skládal hudbu a poezii, byl rovněž skvělým malířem, jehož obrazy dokázaly působit na širokou paletu smyslů a citů. Jeho neslavnější malby, takzvaná Lendorská série, byly po jeho smrti nechány napospas v opuštěném a zrušeném skřetím táboře. Část jich podlehlá válečnému běsnění, ty další padly do rukou velitelů spojených vojsk a během následujících desetiletí mnohokrát změnily majitele. Nejslavnější kus, nazvaný Probuzení, jenž vznikl v předvečer Turgulovy smrti, se dnes nachází na Univerzitě magie ve sbírce vybudované Alwarinem Bílým. Proslýchá se rovněž, že několik Turgulových děl je skryto ve zdech Nočního hradu Khara Démona, jenž se zabývá zkoumáním jejich moci, kterou by mohl využít ku svému prospěchu. Nelze však pominout, že i Turgul sám byl vášnivým sběratelem uměleckých děl získaných z dobytých Devíti knížectví. Své sbírky ukryl na několika místech Kharovy říše, kde předpokládal, že budou v bezpečí před špinavými skřetíma rukama. Přestože několik z nich bylo po jeho smrti objeveno a vyrabováno, některé stále na své odhalení čekají.

„Ó bohové, mít tak třeba Taranisův meč! Nebo alespoň to slavné Astaronovo brnění! To by k nám chodil na návštěvy i samotný král...“

„Už zase sníš, drahý. Tyhle krámy jsou přeci tisíce let ztracené. Pokud tedy vůbec kdy existovaly.“

Rozhovor šlechtice a jeho manželky

Nejčastější kategorií sběratelských objektů jsou magické předměty, které ve většině případů vykazují rovněž estetickou hodnotu (snad kromě těch skřetích). Problém však tkví v tom, že vzhledem k vysoké ceně artefaktů a jejich využití v praktickém životě dobrodruhů nelze většinou shromažďování těchto věcí pokládat za sběratelství, nýbrž za pouhé praktické získávání užitečných pomůcek, které hodlá jejich majitel využívat ke svému prospěchu. Skutečný sběratel však nepoměřuje magický předmět podle jeho účinnosti, nýbrž podle jeho historie, jedinečnosti a úsilí, jež musel pro jeho získání vynaložit. Mnoho z nich se nachází ve sbírkách asterionských vládců, kteří si vlastnictvím mocných magických artefaktů dokazují svou vlastní politickou důležitost, vzpomeňme například albirejský meč a korunu. Podobné atributy však má každé lidské království, neboť obzvláště lidská rasa se potřebuje neustále utvrzovat hmatatelnými symboly moci. V tom ji překonají pouze obyvatelé Kharových držav, kde je veřejná manifestace síly jediným důkazem moci.

Mezi nejunikátnější předměty patří artefakty z arvedanské historie. Nejčastěji jde o zbraně těch nejpřednějších Arvedanů a hrdinů, již se proslavili ve válkách s Kharem. Bezesporu nejznámějším je Taranis, dále můžeme zmínit i ellionského knížete Astarona, jenž padl v Bitvě pěti mečů, ale i Elrama Půlelfa a trpasličího prince Hrotreka, kteří mimořádně přispěli k vítězství v Konečné bitvě. Cokoli, co je možné spojit se jmény takových hrdinů, nabývá rázem obrovské ceny. Nutno podotknout, že mnozí překupníci artefaktů s touto skutečností rádi kalkulují a často svým zákazníkům lžou.

„Človče, poslouvej... Mám známého, co dělá podkoního v královském paláci v Albireu a víš, co mi tudle povídal? Nevíš? Nevíš, to je jasný... Že prej má Walden ve stájích vopravdový trhlinový mustangy! Kromě boševsalskejch plnokrevníků tam je ale i takovej zakrslej koník, co na něm jezděj skřítkové, no nekecám! Už mu chyběj jen Kharovi vlci, řek` bych, hahaha! No, tak má s nebožtíkem Firunem přece jenom něco společného, že jo.“

Zaslechnuto v krčmě U Tří skřetů

Stejně častou skupinou jsou exotické předměty. Jde o věci v domácím prostředí sběratele cizí, tedy nejlépe takové, které jinde než v dalekých krajinách (čím dále, tím lépe) neuvidíte. Mohou to být předměty umělecké i magické, avšak jejich primární hodnotou pro sběratele je

právě jejich exotičnost. Sběratelé exotických artefaktů se dosti často dělí podle oblasti svého zájmu (v Albireu jsou v tomto směru nejoblíbenější předměty z Duhového pralesa, jež nahradily ještě před nedávnem nesmírně populární skřítčí čajové soupravy) nebo ještě úžeji podle dalších kritérií (např. péřové čelenky válečníků z Duhového pralesa). Tato kategorie je rovněž zajímavá tím, že do ní lze pojmut prakticky jakýkoli předmět (od kultovních sošek přes kožešiny exotické zvěře až po upilované zuby domorodců) a mnohdy je nemožné odlišit skutečné věci od padělků prodávaných cestovatelům na každém větším tržišti. Za účelem prodeje podobných předmětů již vzniklo ve větších městech několik specializovaných překupnictví, kde je možné koupit (a ovšem i prodat) opravdu všechno, od gobliního skalpu po zaručeně účinné pilulky proti stárnutí. Netřeba prozrazovat, jakými cestami se překupníci k podobným věcem dostávají. V široké a nepřehledné nabídce těchto zapadlých obchůdků se proto vyzná jen skutečný odborník a jen takový v nich může nalézt doopravdy unikátní předměty.

„Kdyby se v arvedanských kobkách namísto zlata a magických mečů povalovaly knihy, pravděpodobně by výrazně ubylo všelijakých dobrodruhů a pašeráků. Nebo by se naučili číst.“

Mistr Telurian, Rilondská univerzita

Mezi oblíbený artikl sběratelů zřad učenců radíme na první místo knihy. Je to docela pochopitelné, knihy jsou totiž zdrojem i produktem jejich obživy. Jelikož na Asterionu stále neexistuje levný a rychlý způsob jejich kopírování (orčí tisklis je v tomto případě zatím nevyhovující), jsou knihy dosti drahé a pořízení opisu kupříkladu jednoho ze svazků o asterionské přírodě od Ortena Rozvážného může trvat i několik týdnů. I přesto se většina arvedanských pramenů nechává mnohokrát přepisovat a originály se ukládají do přísně střežených prostor. Z akademického hlediska má totiž kniha mnohem větší cenu než hromada drahého kamení, což o starobylych grimoárech platí stonásobně. Vzpomeňme jen, jakou revoluci způsobil svého času sebraný spis Aurionova kněze Echazima, jenž byl přímou příčinou vzniku Kněží Slunce. V největším množství jsou knihy schraňovány v knihovnách duchovních či magických organizací, jakož i v soukromých knihovnách osvícených osobností. Mezi nejlépe vybavené knihovny Východní dálavy patří bezesporu Alwarinova knihovna na Univerzitě magie v Albireu a knihovna v Učencově chrámu v Miramu.

„A tvůj prstíček si pověsím do rádečky těch ostatních malinkých prstíčků, hehe, a dohromady budou těšit pohled starého sběratele prstíčků, cheche... A teď umři!“

Masový vrah Ištván Prsteník

Poslední, poněkud netypickou kategorií předmětů jsou osobní věci nebo dokonce části těl patřících konkrétním osobám. Sběratelé těchto věcí jsou ve své většině skutečně podivní, mnohdy dokonce psychicky narušené osobnosti. Může jít o relativně neškodného sběratele spodního prádla všech nájemnic domu č. 15 v albirejské Přístavní čtvrti nebo dokonce o lékaře schovávajícího si vytržené zuby všech významných zákazníků. V extrémních případech nový exemplář do sbírky nelze získat jinak než usmrcením jeho původního majitele. Laskavý čtenář si sám domyslí, o co může konkrétně jít. Dobrým příkladem budiž myšlenková bytost zvaná egart, jejíž nejoblíbenější činností je sbírání lebek „ulovených“ rozumných bytostí.

Zvláštní skupinou těchto sběratelů představují relikvisté (viz Dech draka 3/2003). Jejich úsilí je obráceno k tělesným ostatkům významných a mocných osobností, jejichž těla nebo jejich části obsahují podle jejich názoru i po smrti určitou moc. Tato síla prý propůjčuje dalším nositelům nebo místům jejich uložení určité schopnosti a ochranu. Přestože jde o předměty

užitečné, netěší se v oficiálních kruzích přílišné oblibě a jejich význam vzrůstá spíše v okrajových a méně osídlených oblastech, zvláště mezi domorodými a přírodními národy. Zlatou výjimkou jsou ostatky významných církevních představitelů (nebo laiků) uložené v chrámech příslušného božstva. Určitý prestižní statut mají relikvie vsazené do šperků i mezi danérskou šlechtou, keledorskými obchodníky a v Sarindaru. Protože však doba je plná hrdinů, není o nové relikvie nouze a vždy se najdou lidé, kteří o ně budou mít zájem a budou ochotni za ně pořádně zaplatit.

„Tati? Fakt tímhle mečem skřeti generál popravoval svoje podřízené?“

„No, synku, tady píšou, že prý jich bývaly i desítky za měsíc. Skřeti jsou trochu... zvláštní, víš.“

„Hmmm, týjo...“

Odposlechnuto při prohlídce albirejského Múzaionu

Sběratelé si své sbírky většinou nechávají pro sebe nebo je zpřístupní pouze okruhu blízkých přátel a známých. Vyskytují se však i osoby a instituce, jejichž sbírky si může prohlédnout (skoro) každý, často ovšem po zaplacení určitého poplatku (to záleží čistě na majiteli). Je známo, že kupec Riam, když ještě žil v Albireu, čas od času pořádal výstavy některých cenných artefaktů doprovázené zpravidla opulentní hostinou. Ve svátek zasvěcený Múze se zase otevíraly dveře jejích chrámů pro všechny návštěvníky zcela zdarma. Krádeže vystavených uměleckých předmětů byly spíše vzácné, neboť případný zloděj riskoval hněv samotné bohyně, což znamenalo, že byl postizen velmi nepříjemným prokletím do doby, než ukradenou věc chrámu vrátil.

Myšlenkou na založení instituce zabývající se opatrováním předmětů historické a umělecké hodnoty se před časem zabýval již mistr Rivenal, zakladatel Rilonské uměnovědné a historické společnosti. Jeho vize spočívala především ve zpřístupnění učebního materiálu jeho studentům na Rilonské univerzitě a prezentování vlastní práce veřejnosti složené z univerzitních mecenášů. Svůj plán ale již vzhledem k invazi Zylových vojsk do Západní dálavy nestihl uskutečnit, navíc on sám i celý jeho doprovod v prvních dnech války zmizeli na výpravě kdesi u Tří Zubů.

Zdalo se, že pečlivě střežená sbírka Rilonské univerzity bude zcela zničena probíhajícími boji se skřety. Naštěstí tou dobou pobýval na univerzitě jako host Nándor Kalicz, mistr historických věd na albirejské Univerzitě magie, který památkami z výzkumů mistra Rivenala spěšně naplnil draze zaplacenou obchodní loď, s níž poté zamířil do bezpečnějších krajů na východě. Po dobrodružné cestě se mu nakonec podařilo většinu nákladu dopravit do Albirea (některými vzácnými kusy byl nucen uplatit reptající námořníky). Zde se mu po spletitých jednáních podařilo získat několik vlivných mecenášů (z těch významnějších je třeba jmenovat samotného Alwarina a další univerzitní mistry) a jednu z univerzitních budov proměnil v „Múzaion královského města Albirea“ – místo prezentace zaniklé historie Albirea (z vlastních výzkumů albirejské organizace Pátračů) a celého povodí Durenu s dočasným umístěním rilonských sbírek. Po jejím založení v roce 857 k. l. tato instituce vzbudila nemalý ohlas mezi všemi vzdělanci Východní dálavy a nakrátko i u zhýralé albirejské smetánky, takže se mistr Kalicz rozhodl zpřístupnit ji za nemalý poplatek rovněž i ostatním zájemcům z řad veřejnosti.

Sluší se připomenout, že v Múzaionu nejsou vystaveny mocné magické předměty či dokonce exponáty přímo životu nebezpečné, jež by mohly neblahým způsobem snížit počet návštěvníků. Takové jsou ukryty v tajných a dobře magicky odstíněných skladištích Univerzity, podobných těm, které bývaly v Rilondu. Namísto toho zde mohou návštěvníci shlédnout drobné i větší arvedanské umělecké předměty z albirejské expozice. Rilonská část výstavy nabízí pohled na kulturu pouštních elfů, domorodců Jantarových stepí i skřetích

dobyvatelů (což je, kdo ví proč, nejoblíbenější část) a rovněž i předválečného Rilundu. Atmosféru dokreslují jednoduché nákresy a skicy míst, o nichž daná část pojednává. Pikantní je, že po nedávných válkách o Rilond jsou mnohá takto zobrazená místa již zcela zničena (včetně větší části samotného Rilundu).

Pro zloděje a dobrodruhy, kteří mají záslusk na hodnotné exponáty zde vystavené, máme pouze tuto zprávu, která také zdobí portál hlavního vchodu do sbírek: „Albirejský Múzaion spadá pod ochranu panovníka a božský dohled samotné Múzy“.